Spreekrecht commissievergadering 17 januari 2023 agendapunt Doorontwikkeling Kuukven Fase 3-4-5

Geachte leden van de raadscommissie en andere aanwezigen,

Mijn naam is Els van Knippenberg, ik sta hier namens IVN Baarlo-Maasbree, een natuurvereniging met uitsluitend vrijwilligers. Toen in het voorjaar van 2022 de plannen voor de nieuwe woonwijk Kuukven fase 3-4-5 werden gepresenteerd viel meteen op dat een 50 jaar oude houtwal aan de Heierhof er niet meer in terug te vinden was. De 100 meter lange houtwal was als het ware uitgegumd, gedoemd om van de aardbodem te verdwijnen.

Houtwallen zijn landschapselementen met een belangrijke ecologische functie. Ze bieden beschutting en vormen een geschikte leefomgeving voor veel verschillende soorten planten, dieren en insecten. Ze worden gebruikt als schuilplaats, broedgelegenheid en foerageergebied door allerlei soorten vogels. In de houtwal leven insecten en kleine zoogdieren, zoals de egel en de eekhoorn. Wat ook belangrijk is: de houtwal is een aanvliegroute voor vleermuizen en vormt zo een verbindingsweg in ons landschap. Op deze manier levert de houtwal een belangrijke bijdrage aan het behoud van onze soortenrijkdom; de biodiversiteit.

De Nederlandse natuur en biodiversiteit staan onder grote druk. IVN Baarlo-Maasbree pleit daarom voor het behoud van deze oude houtwal, een karakteristiek landschapselement met een grote natuurwaarde. De houtwal is niet alleen belangrijk voor de natuur maar ook voor ons eigen welzijn! Groen in de wijk heeft een positief effect op de gezondheid en in de zomermaanden is de houtwal een oase van koelte en groen. Zoals bekend halen de bomen het broeikasgas CO2 uit de lucht en zetten dit om in zuurstof. Ook zorgen de bomen voor schaduw en verkoeling; ze fungeren als natuurlijke airco's in de woonwijk.
Mede door ons veranderende klimaat zullen we zuinig moeten zijn op het al bestaande groen, en twee keer moeten nadenken voordat we dit laten verdwijnen.

Ik wijs in dit verband ook op het coalitieakkoord waarin staat dat bij het maken van keuzes over het beheer van de openbare ruimte duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie uitdrukkelijk een rol spelen. Ook van belang is de in november 2022 aangenomen motie: "Plan de Campagne Biodiversiteit". Hierin wordt opgeroepen tot natuurinclusief bouwen hetgeen inhoudt dat bij nieuwbouw de biodiversiteit versterkt moet worden en dat het aanwezige groen uitgangspunt is bij het ontwikkelen van plannen en niet sluitstuk. Kuukven wordt hierbij uitdrukkelijk genoemd. Ook wordt er gesteld geen medewerking te verlenen aan initiatieven die afbreuk doen aan de biodiversiteit.

In een eerste gesprek met de projectleider [redacted] heeft IVN Baarlo-Maasbree meteen haar zorgen kenbaar gemaakt en deze zorgen ook in een brief met het college en de raad gedeeld. Het projectteam is vervolgens aan de slag gegaan met onze bevindingen. Dit heeft er helaas niet toe geleid dat de volledige houtwal behouden blijft in het ontwerp. In alle gevallen is er sprake van aanpassing van de houtwal, want naast de benodigde inritten is ook doorzicht voor de woningen aan de orde.

In een later gesprek op 30 november 2022 heeft de projectleider aan IVN concreet het volgende toegezegd:

1. dat een groot gedeelte van de houtwal behouden blijft;
2. dat de volwassen bomen worden ingemeten en dat waar mogelijk in het ontwerp rekening wordt gehouden met de positie van de inritten;

3. dat er een plan van aanpak wordt opgesteld, met daarin opgenomen welke bomen gekapt worden en de aanpak voor het langjarig in stand houden van de elementen die behouden blijven;
4. dat er vanuit de gemeente goed aandacht moet zijn voor het beschermen van het bestaande, te behouden groen in de fase van de realisatie, zowel ondergronds (kabels en leidingen) als bovengronds (aanleg van bijv. wegen en woningen);
5. dat IVN zal worden betrokken bij het inrichtingsontwerp van de groene ruimte voor het plan Kuukven Fase 3-4-5.

Ik benadruk dat IVN van mening is dat de gehele houtwal behouden moet blijven gelet op de ecologische waarde en het feit dat we niet kunnen inschatten wat de gedeeltelijke kap doet met de stabiliteit van het groen dat behouden blijft. Het huidige voorlopig ontwerp is een compromis waar IVN Baarlo-Maasbree enkel mee akkoord kan gaan als de bovenstaande toezeggingen ook worden vastgelegd en nagekomen.

Mijn verzoek aan u is dan ook om als voorwaarde te stellen dat de houtwal zoveel mogelijk intact blijft en dat de gedane toezeggingen worden vastgelegd en nagekomen.

De natuur met haar verscheidenheid aan planten, dieren en ecosystemen is het waardevolste dat er is; biodiversiteit levert zuurstof, schoon water, een stabiel klimaat en vruchtbare grond en vormt zo de basis van het leven. Het is onze plicht om te zorgen voor een leefbare aarde, nu en in de toekomst.

Bedankt voor uw aandacht.